GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 192.** 16. Grudnia 1818.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 3go Grudnia. — Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość Pan nasz naymiłościwszy powrócił dziś w południe w naypomyślnieyszem zdrowiu do stolicy Swoiey, z podróży przedsięwziętey do Akwizgranu. W tymże samym czasie powróciła i Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość, z podróży odbytey do Monachium. — Onegday wieczorem powrócił z Akwizgranu do Wiednia Lord Stewart, Poseł Angielski przy Dworze tuteyszym.

Według gazety Salcburgskiey przechodziło przez Cyrkuł tameczny od dnia 1go do ostatniego Grudnia 7 bataliionów i 12 szwadronów, ogółem 10023 ludzi C. K. woyska powracaiącego z Francyi.

Dnia 12go Grudnia otworzono uroczyście Seminaryium w Góreu, zbudowane znacznym kosztem dla 100 alumnów, i przeznaczone dla Dyiecezyy w C. K. Kraiach nadbrzeżnych. W tem Seminaryium są oraz szkoły filozoficzne i teologiczne.

Wiadomości zagraniczne.

Akwizgran.

Dnia 20go Listopada z rana o godzinie 8mey, N. Król Pruski wyiechał z Akwizgranu i udał się prosto do Berlina. Tegoż samego dnia trwały ieszcze konferencyie Ministrów, i zakończyły się dopiero dnia 22go wieczorem. Xiąże Metternich wyiechał dnia 23go do Bruxelli, gdzie zabawiwszy przez dni 3 do 4rech powrócić miał około dnia 11go Grudnia przez Frankfort i Monachiium do Wiednia — Lord Castlereagh i Hrabia Nesselrode mieli wyiechać do Paryża; Hrabia Capodistrias, z N. Cesarzem Alexandrem do Wiednia; a Xiąże Hardenberg miał zabawić ieszcze kilka dni w Akwizgranie.

Pisma publiczne donoszą, że N. Cesarz Austryiacki mianował Xięcia Wellingtona Ces Austryiackim Marszałkiem polnym i nadał mu ieden pułk wakuiący. (Xiąże ten iest iuż Marszałkiem Hiszpańskim, Portugalskim i Rossyyskim.

Z Akwizgranu donoszą: „N. Cesarz Austryiacki wyieżdzaiąc z tąd, rozdał wiele znakomitych podarunków. Nigdy miasto nasze nie zapomni wielkomyślności, uprzeymości i pobożności tego Monarchy. Co dzień, wyiąwszy rzadkie dni wilgotne, bywał regularnie na nabożenstwie w Kościele Alexyiańskim, daiąc wszystkim przytomnym przykład buduiący. — Także i cały orszak Jego Ces. Mci tchnął tym samym duchem i miłością porządku Wysokiego Władcy swoiego."

Niemcy.

O pobycie NN. Cesarstwa Ichmość Austryiackich w Monachium donosi gazeta tameczna z dnia 26go Listopada co następnie: „Wczoray przed południem NN. Cesarstwo Ichmość Austryiaccy, tudzież NN. Król i Królowa Bawarscy, byli w Schlesheimie, gdzie oglądali tameczną galeryię obrazów, a potem powrócili na obiad. Wieczorem NN. Cesarstwo z całą Rodziną Królewką udali się do nadwornego teatru, gdzie od zgromadzoney publiczności nayglośnieyszym okrzykiem radości powitani, byli na operze Włoskiey Celanira. N. Cesarz Jegomość miał na Sobie wielki krzyż Królewsko Bawarskiego orderu S. Huberta, i mundur noszącego Jego N. Imie Królewsko-Bawarskiego pułku iazdy lekkiey; a N. Król Bawarski miał na Sobie wielki krzyż Królewsko Węgierskiego orderu S. Szczepana, i był wraz z N. Królewicem Następcą tronu Bawarskim w Austryiackim mundurze woyskowym. Teatr oświecony był przepysznie. Dziś przed południem byli NN. Państwo na łowach, obiadowali w Nymphenburgu, a wieczorem odwiedzili teatr Isarthorski." — NN. Cesarstwo Ichmość wyiechali z Monachium dnia 30go Listopada, i nocowali w Alt-Oettingen; dnia 1go Grudnia w Wels, dnia 2go w Molk, a dnia 3go stanęli w Wiedniu, iak donieśliśmy wyżey.

Według doniesień z Frankfortu, ziechali tam dnia 22go Listopada iuż poźno wieczorem NN. Królestwo Ichmość Wirtemberscy. Jeszcze pierwey znaydowała się tam Xiężna Turn i Taxis, tudzież Xiąże Karol Mecklenburgski, i Ces. Austryiacki Jenerał Feldmachtmeister Baron Langenau, oprócz których przybyli z Akwizgrauu Hrabia Golowkin.

)(

Ces. Rossyyski Poseł przy Dworze Wiedeńskim i Baron Berstett, Minister Stanu W. Xięztwa Badeńskiego.

Dnia 23go Listopada przybył do Frankfórtu N. Król Pruski pod imieniem Hrabiego Rupina, i stanął w oberzy Weidenhof zwaney; a tegoż samego dnia iuż blisko północy nadiechał także i N. Cesarz Alexander. Jego Ces. Mość odwiedził nazaiutrz rano NN. Krolestwo Ichmość Wirtemberskich, a potem N. Króla Pruskiego, z którym przeiechawszy się około godziny 10tey do Homburgu i powróciwszy nazad o godzinie 3ciey po południu, był na obiedzie u N. Swoiey Siostry, Królowey Wirtemberskiey. N. Król Pruski wyiechał tegoż samego dnia (24go) wieczorem z Xięciem Karolem, Synem Swoim, do Berlina, a N. Cesarz Rossyyski nazaiutrz, dnia 25go z rana, do Darmstadu. — Tegoż samego dnia (25go) wieczorem o godzinie 5tey, huk dział i dzwonienie we wszystkie dzwony ogłosiły przyiazd N. Cesarzowey Rossyyskiey Matki, która stanęła we Dworze Darmstadzkim. W. Xiążęta Rossyyscy Konstanty i Michał poprzedzili N. Swą Matkę. — Oprócz Wysokich tych Gości byli w Frankfórcie Xiążęta Oldenburgski i Wilhelm Wirtembergski, niemniey Xiąże Nassauski, który oddawszy odwiedziny NN. Monarchom Rossyyskiemu, Pruskiemu i Wirtemberskiemu odebrał ie nawzaiem od N. Cesarza Alexandra i od N. Króla Wirtemberskiego.

Dnia 26go Listopada wieczorem oświecone było miasto Karlsruhe z powodu przybycia NN. Cesarstwa Ichmość Rossyyskich. — N. Cesarzowa Matka wyiechawszy z tamtąd, stanęła dnia 27go wieczorem na nocleg w Marburgu, z kąd miała udać się przez Kassel do Weymaru. N. Cesarz Alexander przybył dnia 28go po godzinie 10tey w nocy do Stuttgardu, gdzie nazaiutrz nadiechał także i Brat Jego, W. Xiąże Michał. W. Xiąże Konstanty udał się prosto do Warszawy.

Dzień 18sty Listopada obchodzony był uroczyście przez studentów uniwersytetu Freiburgskiego na górze Wartenberg pod Donaueschingen, gdzie znaydował się Xiąże Fürstenberg z Małżonką swoią, prócz licznych mieszczan i wieśniaków.

Do Ulmu powrócił niedawno z Akwizgranu P. Scholl, Ces. Austryiacki Podpułkownik od korpusu inżyniierów, który z znayduiącymi się iuż w Ulmie dwoma Kapitanami i Porucznikiem od tegoż samego korpusu, przeznaczonym iest do zawiadowania budową warowni tamecznych. Ze strony Rządu Wirtemberskiego przeznaczony iest do tegoż dzieła Kapitan Berger od jeneralnego Sztabu.

Drugi oddział powracaiącego z Francyi Ces. Austryiackiego woyska, skończył swóy przechód przez Freyburg dnia 16go Listopada. C. K. Jenerał iazdy Baron Frimont stanął w Freyburgu o kilka dni pierwey przed nadeyściem głowney kwatery. Deputacyia miasta złożyła mu dzięki za rozporządzenia wydane względem tego przechodu, podczas którego ten oddział woyska równie iak i pierwszy zachował karność chwalebną; muzeum zaś tameczne dało dnia 15go świetny bal na cześć tego Jenerała, który dnia 16go wraz z główną kwaterą opuścił Freyburg i udał się do Wenecyi, dla obięcia tam nowego swoiego mieysca iako Jenerał dowodzący w Krain.

Francyia.

Z Kolmaru donoszą: „Gdy iuż wszystkie Ces. Austryiackie woyska przeprawiły się za Ren, opuściła nas dnia 11go Listopada także i głowna kwatera. Pozostali się tylko chorzy, którzy nie mogli iechać; ci umieszczeni są w łazaretach Kolmarskim i Hagenauskim, dla ich zaś pielęgnowania zostawiono kilka lekarzy z dozorcami, składaiącymi się przy każdym łazarecie z trzech Officerów i dwóch sierżantów. — Twierdzę Valenciennes oddała wychodząca załoga Angielska, gwardyi narodowey mieyskiey, ponieważ przeznaczony do odebrania iey pułk gwardyi Królewskiey nie nadciągnął był ieszcze z Paryża. — Dnia 21go Listopada główna kwatera Rossyyska wyruszyła z Maubege. Także i w Conde nie ma iuż woysk obcych. — Słychać że woyska sprzymierzone w tych tylko twierdzach, które w roku 1815 nie były zdobyte, oddaią Kommissarzom Francuzkim artylleryię, ammunicyię i magazyny woyskowe; z owych zaś, które przemocą oręża zdobyte zostały, wszystkie zasoby woyskowe z sobą wyprowadzaią, ieżeli ich Rząd Francuzki odkupić nie chce. — W. Alzacyi pełno iuż woysk Francuzkich. — Xiąże Angouleme przyymowanym był w Alzacyi wyższey z równą czułością i serdecznością, iak i w Alzacyi niższey. Dnia 17go Listopada z rana oglądał warownie w Schlettstadzie, po południu przybył do Kolmaru, z tamtąd zaś puścił się w pozdłuż wschodnich granic Francuzkich do Besançon, zkąd zamyślał udać się daley w północne strony Francyi.

Jeden z dzienników Paryzkich pisze pod dniem 13. Listopada:

„Ustąpienie woysk sprzymierzonych z ziemi Francuzkiey pogrążyło ultraistów w pewny rodzay osłupienia, podczas gdy liberaliści rokuią sobie szczęśliwą przyszłość, ponieważ nakoniec zniknął pozór do używania nieiednych

ostrych środków i stanowienia praw wyłącznych; to iest: obecność woysk sprzymierzonych na ziemi Francuzkiey. Kiedy sprzymierzeni Monarchowie, przez odwołanie tych woysk, uznali uroczyście panuiący we Francyi stan spokoyności, iakże potrafią Ministrowie przedłużeniem praw wyłącznych, utrzymywać, przeciwnie w obliczu Francyi i całey Europy? — Przy wybiegach (pisze daley ten dziennik), których używano, aby Kandydaci, nie mogący podobać się Ministrom, na wyborach upadli, nayczynnieyszym okazał się Prefekt Germain, były Szambelan Napoleona; zapędził się tak dalece, iż zapewniał, że skoroby Lafayette został obranym, postanowiono Izby rozwiązać. Co do wyboru Manuela i Benjamina Konstanta, zapewniano wyborców Paryzkich o podobnymże skutku; a o pierwszym nawet powiadano łatwowiernym, że to iest ten sam Manuel, co był za czasów rewolucyi Syndykiem Rady gminney Paryzkiey. Ultraistów nigdzie nie obierano, w tak wielką niełaskę popadli za pismko: „Nota sekretna“ (*Note secrète*). Przedstawienie nowey trajedyi Belizaryiusz, przez P. de Jouy, która przeszedłszy wszystkie cenzury, dana bydź miała na teatrze Paryzkim Theatre français, znowu odłożonem zostało, po przeczytaniu iey na Radzie Ministerskiey. Zdaie się, iakoby się obawiano, aby kilka wierszów wolno napisanych nie zagroziło na nowo spokoyność Francyi — albo też Ministrów. Zgoła, mamy wiele przypadków, gdzie trudno poznać właściwą dażność Ministrów, z taką nie do uwierzenia zręcznością umieią trzymać się na włos między Ludem a Dworem, i między Liberalnymi a Ultraistami. Szydercy twierdzą, że to dzieie się dla rozrywki, którą znayduią w tem, że mogą uderzyć w prawą lub lewą stronę. Podczas gdy Ministeryium wydaie woynę pisarzom wolno myślącym, P. Decazes mówi z naywiększą pogardą o Marchangach, Bellartach i Jaquinotach. Podczas gdy Ministeryium zdaie się mieć zamiar obalenia processu przeciwko białemu spiskowi, wydarło mu naystrasznieyszą podporę w gwardyi narodowey. Gwardyia ta dźwignęłaby nową rewolucyię. Utrzymywano iuż potaiemne korresponcyie i urządzano skryte kompanije woyskowe, które rozdzielone na pozór pomiędzy drugie, byłyby się za pierwszem hasłem zebrały. Nayblizszą przyczyną rozwiązania jeneralnego Sztabu gwardyi narodowey, a tey poddania znowu pod zarząd Prefektów, mogła bydź: Bibliioteka historyczna (*Bibliotheque historique*), w poszycie 6tym tomu 3go, a to z powodu ogłoszenia listu własnoręcznego, wydanego od Xięcia Jenerała Pułkownika do gwardyi narodowey w Departamencie Gardeńskim, która dla niezliczonych zgroz i bezprawiow, popełnionych w roku 1815, rozwiązana została od Rządu, w roku bieżącym w lecie. W liście tym, uwiadomiaiąc ią Xiążę o iey rozwiązaniu, winszował iey szczęścia z powodu iey szlachetnych postępków (*noble conduite*), oświadczaiąc oraz nadzieię, że znaydzie ią znowu pewnego dnia gotową do nowych usług. List ten otworzył oczy Rządowi. — Niedawno aresztowano na ulicy Montblanc kilkanaście osób, sposobem uderzaiącym. Niektóre dzienniki zapewniaią, że te osoby należeć miały do bandy znanego oszusta udaiącego się za Hrabiego de St. Helene; atoli niedowiarkowie sądzą, iż to twierdzą dla ubarwienia przed Publicznością nowych gwałtownych napadów na politycznych odszczepieńców.“

Wielka Brytaniia.

Wszystkie pułki Angielskie, które należały do woyska zaymuiącego Francyie, powróciły iuż do Oyczyzny swoiey. Pomimo wszelkich przezorności, użytych przed wsiadaniem na okręty, aby kobiety, nie maiące prawa do ciągnienia z woyskiem, odesłać w głąb Francyi, rachnią przecież, że około 5000 Francuzek, powoduiąc się pociągowi zbyt czułych serc swoich, przeszło z woyskiem Angielskim za kanał morski, dzielący Francyię od W. Brytanii. Odsyłanie tych, które na poparcie praw swoich nie mogą okazać nic więcey nad loki z włosów i listy miłosne, iest surowością, którey przynaymniey naganić nie można; atoli, że niektóre osoby nie wstydzą się twierdzić. iż wszystkie małżeństwa pozawierane we Francyi rozłączyć należy, ponieważ żony takowe są Katoliczkami, i ponieważ ich połączenie się z Anglikami poświęcone zostało przez Kapłanów wyznania Rzymsko-Katolickiego, nie zaś według obrządku Kościoła Anglikańskiego, iest to zaiste gruby rys nietollerancyi. Już kilka pism publicznych zaięło się tym przedmiotem, a iedno z nich roztrząsnąwszy ściśle ustawy Angielskie, istnące przeciw Katolikom, pyta się: „Cóż więc przy wszystkich skłonnościach i obowiązkach życia ludzkiego zostawać będzie trwałem i świętem, ieżeli małżonki i matki, haniebniey nad przedayne niewiasty, odpychanemi będą iedynie tylko dla tego, że wyznaią religiię, którą przed 250 laty cała Angliia wyznawała, a którą wyznaie dotychczas wielka część Poddanych Angielskich?“

Wcale inne wrażenie sprawnie piękny dowód prawdziwie Chrześciianskiego ducha, iakiego okazali Protestanci w Hrabstwie Gal-

wy dla Katolickich swych braci w Irlandyi. Posli oni Przełożonego w Hrabstwie (Szeryf.) o zwołanie Zgromadzenia Protestantów w obwodzie tamecznym. To Zgromadzenie nastąpiło w samey rzeczy, a na niem uchwalono prośbę o wyzwolenie (emancypacyię) Katolików.

Gazeta Londyńska Morning-Chronicle umieściła pod d. 5. Listopada artykuł następuiący: „Dowiedzieliśmy się z źródła wiary godnego, iż w skutku przedstawienia uczynionego przez Posłów Dworu Pruskiego i Hollenderskiego, względem konieczney potrzeby utrzymania w Niderlandach znaczney siły zbroyney, a to z przyczyny ducha mieszkańców, Lord Castlereagh spowodowanym miał zostać, ażeby owe dwa miliony, które Anglia otrzymać ma od Francyi, poświecić drogą posiłku na postawienie Króla Niderlandów w stanie bronienia własnego Państwa. Jeżeli wiadomość ta okaże się zasadną, wzbudzi niechęć publiczną. Jako? w tey samey chwili, gdzie okoliczności W. Brytanii wymagaią znacznego zmnieyszenia woysk naszych, dla oszczędzenia iednego miliona z wydatków, mielibyśmy podwóyną Summę poświęcać dla Mocarstwa, które daleko zdatnieysze iest od nas do obrony własney? Spodziewamy się, iż ta wiadomość okaże się nieprawdziwą; wszakże mamy ią z źródła, które nas nigdy ieszcze nie zawiedło; dla tego też poczytuiemy to sobie za obowiązek, bić na gwałt, dopóki ieszcze czas i pora do odwrócenia tey przeciwności.

Zjednoczone Niderlandy.

Na posiedzeniu drugiey Izby Stanów jeneralnych dnia 19. Listopada, przyięto (73 kreskami przeciwko 23) proiekt do prawa względem urządzenia piechoty milicyi kraiowey. Na tem posiedzeniu znaydował się N. Cesarz Rossyyski, Jego N. Matka, tudzież Xiąże i Xiężna Oranii.

Oprócz NN. Cesarstwa Ichmość Rossyyskich znaydowali się w Bruxelii: Jego Królewicowska Mość Xiąże Następca tronu Pruski, Xiąże Wellington, Xiąże Metternich, Jenerał Czerniszew, Hrabia Pozzo di Borgo, Ces. Austryiacki Jenerał Murray; tudzież P. Katalani i żeglarka powietrzna P. Reichardowa.

Merkury Szwabski z d. 25. Listopada donosi: „Wiadomość o spisku, z którym ma związek mieć uwięzienie kilkunastu osób w Niderlandach, iest fałszywa, i zdaie się, że powstała przez nieporozumienie.“ — Dziennik Frankfórtski atoli, pomimo powyższego zbiiania i dawnieyszego ieszcze, umieszczonego w gazecie Karlsruheńskiey, stałym iest w twierdzeniu swoiem, i utrzymuie, że w samey istocie knowano zamach na uprowadzenie Cesarza Alexandra, iadącego do Bruxelii, buduiąc na tem buntownicze a razem nayszaleńsze projekta.

Jedna z gazet Bruxelskich umieściła co następuie: „Jest to zaiste osobliwszą rzeczą dla bezstronnego dostrzegacza, słyszeć o rozmaitych domysłach, z powodu zaszłych w tuteyszem mieście wypadków uwięzienia niektórych osób. Niektóre gazety wychodzące w Niemczech mowią o odkryciu spisku, którego miało bydź celem uprowadzenie Cesarza Alexandra. Dzienniki Paryzkie przytaczaią nieprzyzwoite mowy, z któremi się miały dadź słyszeć pewne osoby w oberzach, a iedna z gazet naszych nie wierzy ani słowa z tey całey gadaniny. Wszakże wpośród tych przynaymniey dość dziwnie brzmiących wieście mógłby się do nas odezwać czytelnik: „Przecież to wy iesteście na mieyscu, zrzućcie zasłonę i okażcie nam prawdę!“ Atoli odpowiedzielibyśmy na to wzręcz i bardzo po prostu: „Nic nie wiemy; śledztwo przedsięwzięte z oskarzonymi, iest taiemnicą dla Publiczności.“ Z tem wszystkiem można bydź pewnym, iż w Kraiu, gdzie wolność osobista prawem fundamentalnem zapewniona, tylko potrzeba konieczna zmusiła do tak nadzwyczaynych kroków. Spodziewamy się, że okoliczność ta nie długo ukrywać się będzie w ciemności, chociażby była niewiedzieć iakiey natury. Polegać można w tey mierze, na mądrości Władz naszych. Tymczasem ciągną się śledzenia, celem odkrycia drukarza pewnego bezimiennego pisma, wyszłego teraz w tym przedmiocie, które atoli dotychczas były bezowocne.“

Wiadomości prywatne z Bruxelii donoszą, że ieden z hersztów tego spisku nazwiskiem Piger, uwięziony został w Hennegau, i że znaleziono przy nim mnóstwo odezw buntowniczych.

Także i w Hollandyi skarżą się mocno na niedostatek pieniędzy. Przypisuią go po naywiększey części wielkim pożyczkom otworzonym w Paryżu i w Petersburgu, które nie tylko zmnieyszaią ilość gotowizny w obiegu będącey, lecz nadto w całey Europie uwagę kapitalistów odciągaią od handlu i od zaymowania się korzyściami iego. — Według iedney z gazet Antwerpskich, rozgłoszono na giełdzie tameczney dnia 23go Listopada, że Król, zaradzaiąc niedostatkowi gotowizny, iednemu z Domów handlowych doręczyć kazał 3 miliony, na eskontowanie wexlów. Wiadomość ta sprawiła pomyślny skutek w obiegu wexlów i papierów publicznych.